

VIROTECH Liquor/CSF Standards

Borrelia + VlsE IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC022L60

Borrelia IgM Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC022L80

CMV IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC113L60*

EBV IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC102L60

FSME/TBE IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC117L60

FSME/TBE IgM Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC117L80

HSV 1 (gG1) IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC130L60

HSV 2 (gG2) IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC131L60

HSV Screen IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC108L60

Masern/Measles IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC105L60

Masern/Measles IgM Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC105L80

Mumps IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC106L60

Rubella IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC109L60

VZV IgG Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC110L60

VZV IgM Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC110L80

VZV IgA Liquor/CSF Standards Užsakymo Nr.: EC110L40

**Taip pat atkreipkite dėmesį į mūsų likvoro diagnostiką su specialia darbo instrukcija,
skirtą Rubella IgG EC 109L00**

TIK IN VITRO DIAGNOSTIKAI

**VIROTECH Diagnostics GmbH
Löwenplatz 5
D- 65428 Rüsselsheim**

Tel.: +49-6142-6909-0

Faksas: +49-6142-966613

<http://www.virotechdiagnostics.com>

0483

Inhalt

1.	Naudojimo paskirtis.....	3
2.	Testo veikimo principas	3
3.	Pakuotės turinys	3
4.	Testavimo rinkinio ir paruoštų naudoti reagentų laikymas ir tinkamumo laikas	3
5.	Atsargumo priemonės ir įspėjimai	4
6.	Testo eiga	4
6.1	Tiriamoji medžiaga.....	4
6.2	Reagentų paruošimas	4
6.3	„VIROTECH“ ELISA testo atlikimas.....	5
6.4	ELISA procesorių naudojimas	5
7.	Testo vertinimas.....	6
7.1	Testo veikimo kontrolė	6
7.2	Vertinimas.....	6
7.3	Antikūnų indekso AI apskaičiavimas (su pavyzdžiu)	6
7.4	Interpretavimas	7
7.5	Testo ribos	8
8.	Literatur.....	8
9.	Serumo ir likvoro diagnostikos testavimo schema.....	9

1. Naudojimo paskirtis

Likvoro standartai skirti kalibravimo kreivei sudaryti, kuri naudojama centrinės nervų sistemos savajai antikūnų sintezei įrodyti, atliekant lygiagretujį serumo ir likvoro porų tyrimą. Iš likvoro ir serumo apskaičiuojamas ligos sukéléjui specifinis santykinis. Santykinis tarp šios santykinės ligos sukéléjui specifinės antikūnų dalies ir santykinės bendro imunoglobulinų kiekio dalies vadinamas antikūnų indeksu (AI).

2. Testo veikimo principas

Žmogaus serume ir likvore ieškomi antikūnai su ant mikrotitru plokštelių fiksuočiai sudaro imuninį kompleksą. Nesurišti imunoglobulinai pašalinami plaunant. Su šiuo kompleksu jungiasi fermento konjugatas. Nesurišti imunoglobulinai vėl pašalinami plaunant. Pridėjus substrato tirpalui (TMB), veikiant fermentui (peroksidazė) susidaro mėlynas dažiklis, kuris, pridėjus fiksavimo tirpalui, tampa geltonas.

Nudažyto tirpalui sugertis (OD) yra tiesiogiai proporcinga analizuojamam ligos sukéléjui specifinių IgG, IgM ar IgA antikūnų koncentracijai serume ir likvore. Norint įrodyti centrinės nervų sistemos savaja antikūnų sintezę, reikia atliliki kiekybinį išmatuotos ir pirmiausia kaip sugerties vertės turimos antikūnų koncentracijos vertinimą. Tam tikslui skirtos standartinių serumų su laipsnine ligos sukéléjui specifine antikūnų koncentracija serijos, iš kurių rankiniu būdu arba naudojantis tinkamomis programomis galima sudaryti atskaitos kreivę, pagal kurią rastas OD vertes galima paversti laisvai apibrėžtais matuojamaisiais vienetais be vienetų (wME). Pagal formulę perskaiciavus rastus matuojuamuosius vienetus (wME) su nefelometrija išmatuotomis bendro IgG, IgM ar IgA koncentracijomis serume ir likvore, nustatomas taip vadinamas antikūnų indeksas (AI) (žr. AI skaičiavimą 8.3 punkte). Šis antikūnų indeksas nurodo ieškomą santykinę ligos sukéléjui specifinę antikūnų dalį kaip atitinkamos santykinės bendro imunoglobulinų kiekio dalies kartotinį ar daliklį. Taigi ši vertė yra nepriklausoma nuo individualios hematoencfalitinio barjero būsenos. Antikūnų indeksas suteikia galimybę daryti išvadas apie centrinės nervų sistemos savają ligos sukéléjui specifinių antikūnų sintezę. Tai negalioja polispecifinės intratekalinės imunoglobulinų sintezės atveju, kadangi tada santykinė bendro IgX dalis nebegali būti naudojama kaip barjero parametras ir turi būti keičiamā taip vadinama LIMES (artėjimo) vertė (žr. LIMES vertės skaičiavimą 8.3.4. B).

3. Pakuotės turinys

Standartai kiekybiniam specifinių ligos sukéléjui antikūnų koncentracijų vertinimui, 4 buteliukai po 1000 µl, žmogaus serumas su baltymu stabilizatoriais ir konservantu, paruoštas naudoti, 100 wME; 25 wME; 6,2 wME; 1,5 wME (wME = laisvai apibrėžti matuojamieji vienetai).

4. Testavimo rinkinio ir paruoštų naudoti reagentų laikymas ir tinkamumo laikas

Laikykite testavimo rinkinį 2–8 °C temperatūroje. Atskirų komponentų tinkamumo laikas nurodytas atitinkamose etiketėse: rinkinio tinkamumo laiką žr. kokybės kontrolės sertifikate.

- Paėmę reikiama kiekį šulinėlių, likusius šulinėlius/juosteles laikykite uždarame maišelyje su sausikliu 2–8 °C temperatūroje. Reagentus iškart po naudojimo laikykite 2–8 °C temperatūroje.
- Paruoštas naudoti konjugatas ir TMB substrato tirpalas jautrūs šviesai ir turi būti laikomi tamsioje vietoje. Jeigu dėl šviesos poveikio pakinta substrato tirpalio spalva, jis naudojimui nebetinka.
- Imkite tik testų serijai reikalingą paruošto naudoti konjugato arba TMB kiekį. Jeigu paėmėte per daug konjugato arba TBM, pertekliaus atgal supilti negalima, ji reikia išpilti.

Medžiaga	Būsena	Laikymas	Stabilumas
Tiriamieji mėginiai	Praskiesti	nuo +2 iki +8 °C	maks. 6 h
	Nepraskiesti	nuo +2 iki +8 °C	1 savaitė
Kontrolės medžiagos	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C	3 mėnesiai
Mikrotitru plokštelié	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C (laikant kartu tiekiamame maišelyje su sausiklio maišeliu)	3 mėnesiai
RF-SorboTech	Nepraskiesti. Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C	3 mėnesiai
	Praskiestas	nuo +2 iki +8 °C	1 savaitė

Konjugatas	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C (nuo šviesos apsaugotoje vietoje)	3 mėnesiai
Tetrametilbenzidinas (TMB)	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C (nuo šviesos apsaugotoje vietoje)	3 mėnesiai
PBS skiedimo buferis (mėlynas)	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C	3 mėnesiai
Stabdantysis tirpalas	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C	3 mėnesiai
	Po atidarymo	nuo +2 iki +8 °C	3 mėnesiai
Plovimo tirpalas	Praskiestas iki reikiamas koncentracijos (paruoštas naudoti)	nuo +2 iki +25 °C	4 savaitės

5. Atsargumo priemonės ir jspėjimai

1. Kaip standartai naudojami tik serumai, kurie buvo patikrinti ir diagnozuoti kaip neigiami HIV1-AK, HIV2-AK, HCV-AK ir hepatito B paviršinio antigeno požiūriu. Nepaisant to, visus mėginius, skiestus mėginius, standartus, konjugatus ir nitroceliuliozés juosteles reikia laikyti potencialiai infekcinėmis medžiagomis ir elgtis su jomis atitinkamaiatsargiai. Galioja atitinkamos laboratorijos darbo taisyklės.
2. Komponentai, kuriuose yra konservanto, citratinio fiksavimo tirpalas ir TMB, dirgina odą, akis ir gleivines. Sąlyčio su šiomis kūno dalimis atveju nedelsiant nuplauti tekančiu vandeniu ir, jeigu reikia, kreiptis medicininės pagalbos.
3. Naudotas medžiagas utilizuokite vadovaudamiesi atitinkamais šalies teisės aktais.

6. Testo eiga

Kad gautumėte teisingus rezultatus, būtinai laikykite bendrovės „VIROTECH Diagnostics“ darbo proceso nurodymų.

6.1 Tiriamoji medžiaga

Tyrimui galima naudoti serumą ir plazmą (šiuo atveju antikoagulantų rūšis reikšmės neturi), nors šiame pakuočės lapelyje nurodytas tik serumas.

Serumo mėginiams reikia atkreipti dėmesį:

Pacientų mėginius visada reikia skiesti šviežiai.

Ilgesniams laikymui serumus reikia užšaldyti. Atitirpinti keletą kartų reikėtų vengti.

1. Naudokite tik šviežius, neišaktyvintus serumus.
2. Nenaudokite hiperlipeminių, hemolizuotų, mikrobiologiškai užterštų mėginų ir drumstų serumų (klaidingai teigiami / neigiami rezultatai).

Likvoro mėginiams reikia atkreipti dėmesį:

Pacientų likvoro mėginius visada reikia skiesti šviežiai.

Ilgesniams laikymui likvorus geriausia alikvotuoti ir užšaldyti -80 °C temperatūroje, kad jų nereikėtų atitirpinti keletą kartų.

1. Venos ir liumbalinė punkcija turėtų būti atliekamos maždaug vienu metu.
2. Galima naudoti tik optiškai skaidrius neišaktyvintus likvorus, iš kurių pašalintos ląstelės.
3. Nenaudokite hemolizuotų arba mikrobiologiškai užterštų ar drumstų likvorių.
4. Naudoti labai žemoje temperatūroje užšaldytus likvorus galima, jeigu atitirpinus yra išpildytos 2 ir 3 punktės nurodytos sąlygos.

6.2 Reagentų paruošimas

„VIROTECH Diagnostics“ diagnostikos sistemą galima labai lanksčiai naudoti, nes skiedimo ir plovimo buferį, TMB, citratinį fiksavimo tirpalą bei konjugatą galima naudoti jvairiems parametrami ir partijoms. Standartai yra specifinių parametrų ir juos galima naudoti tik su tomis plokštelių partijomis, kurios jiems priskirtos. Atitinkamo serumo rinkinio kokybės kontrolės sertifikate pateikta informacija apie leidžiamas plokštelių ir standartų partijų kombinacijas.

1. Inkubatorių nustatykite 37 °C temperatūrai ir prieš inkubavimo pradžią įsitikinkite, kad ši temperatūra pasiektą.
2. Sušildykite visus reagentus iki patalpų temperatūros; tik tada atidarykite pakuotes su testavimo juostelėmis.
3. Visus skystus komponentus prieš naudojimą gerai supurkykite.
4. Ploviklio koncentratą iki 1 litro papildykite dist. (demineralinizotu) vandeniu (jeigu koncentratas būtų kristalizavęs, ji pirmiausiai sušildykite iki patalpų temperatūros ir prieš vartojimą gerai supurkykite).
5. **IgM diagnostika: parengiamoji absorbcija su „RF-SorboTech“**

Didelis IgG titras arba reumatoidiniai faktoriai gali trukdyti specifiniam IgM antikūnų nustatymui ir salygoti klaidingai

teigiamus ar klaidingai neigiamus rezultatus. **Todėl teisingai IgM analizei serumus ir likvorus būtina prieš tai apdoroti su „RF-SorboTech“** (VIROTECH adsorbentu). Taip pat atkreipkite dėmesį: VZV IgM tyrimui naudokite žalią skiedimo buferį. IgM kontrolėms ir standartams parengiamosios absorbcijos nereikia.

6.3 „VIROTECH“ ELISA testo atlikimas

- Likvoro (serumo) poras principiniai reikia analizuoti šalia vienas kitų toje pačioje analizės serijoje ant vienos testavimo plokštelės.
  - Neutralajai vertei, standartiniams serumams, pacientų serumams ir likvoro mėginiams mes rekomenduojame dvigubą testavimo ciklą.
  - Siekiant kaip įmanoma labiau sumažinti matricos efektus, naudojamas darbinis skiedimas yra 1:2 likvorui ir 1:404 serumui. IgM diagnostikai rekomenduojama visada pradėti nuo 1:101 skiedimo ir, jei reikia (jei viršijamas 100 wME matavimo taškas), po to skieiti 1:404. Bendrai rekomenduojama IgG, IgM ir IgA diagnostikai naudoti du likvoro ir serumo skiedinius, pvz., likvoro 1:2 ir 1:4; serumo 1:101 ir 1:404, norint atlikti tyrimą esant antikūnų pertekliui.
  - IgM diagnostikai atlikite parengiamajį apdorojimą su „RF-SorboTech“ (atkreipkite dėmesį: VZV IgM tyrimui naudokite žalią skiedimo buferį).
1. Vienam testavimo ciklui pipete įlašinkite **100 µl skiedimo buferio** (neutralioji vertė), **paruoštą naudoti standartinių serumų, paruoštą naudoti AI kontrolių** (jei yra) arba **serumo kokybės kontrolių ir atskiestų likvoro ir serumo mėginių**.
Darbinis serumo mėginių skiedimas:
IgG: 1:404 (pvz. 5 µl serumo + 500 µl skiedimo buferio (skiedimas santykiu 1: 101), toliau naudokite 1: 4, pvz. 100 µl praskiedimas 1:101 + 300 µl skiedimo buferio)
IgM: 1:101 (pvz., 10 µl serumo + 1 ml skiedimo buferio/RF-SorboTech)
IgA: 1:404 (pvz. 5 µl serumo + 500 µl skiedimo buferio (skiedimas santykiu 1: 101), toliau naudokite 1: 4, pvz. 100 µl praskiedimas 1:101 + 300 µl skiedimo buferio)
Darbinis likvoro mėginių skiedimas: 1:2; pvz., 150 µl likvoro mėginio + 150 µl skiedimo buferio.
  2. Sulašinus **30 min.** inkubuojama **37 °C** temperatūroje (uždengus).
  3. Inkubacijos periodas užbaigamas, šulinélius **4 kartus praplaunant 350–400 µl ploviklio** kiekvieną. Nepalikite ploviklio stovėti šulinelyje, paskutinius skysčio likučius pašalinkite stuksendami ant lignino patiesalo.
  4. **100 µl paruošto naudoti konjugato** pipete įlašinkite į visus šulinélius.
  5. Konjugato inkubavimas: **30 min. 37 °C** temperatūroje (uždengus).
  6. Konjugato inkubavimą užbaikite, **4 kartus praplaudami** (žr. 3 pkt.).
  7. **100 µl** paruošto naudoti **TMB substrato tirpalo** pipete įlašinkite į kiekvieną šulinelį.
  8. Substrato tirpalo inkubavimas: **30 min. 37 °C** temperatūroje (uždengus, pastatykite tamsiai).
  9. Substrato reakcijos sustabdymas: į visus šulinélius pipete įlašinkite po **50 µl citratinio fiksavimo tirpalo**. Atsargiai ir rūpestingai purtykite plokštelię, kol skysčiai visiškai susimaišys ir pasirodys tolygi geltona spalva.
  10. Išmatuokite sugertis prie **450/620 nm** (atskaitos bangų ilgis 620–690 nm). Fotometrą sureguliuokite taip, kad išmatuota neutralioji vertė būtų atimama iš visų kitų sugerčių. Fotometrinį matavimą reikėtų atlikti **per vieną valandą** nuo fiksavimo tirpalo pridėjimo.

Testavimo schemą žr. paskutiniame puslapyje

6.4 ELISA procesorių naudojimas

Visus „VIROTECH Diagnostics“ ELISA tyrimus galima apdoroti ELISA procesoriais. Naudotojas įsipareigoja atlikti periodinį prietaisų kalibravimą.

Bendrovė „VIROTECH Diagnostics“ rekomenduoja atlikti šiuos veiksmus:

1. Ilgesnį laiką nenaudojant ELISA procesoriaus arba po didesnio remonto, bendrovė „VIROTECH Diagnostics“ rekomenduoja sukalibruti prietaisą pagal prietaiso gamintojo nuorodas.
2. Po to patartina ELISA procesorių patikrinti naudojant kalibravimo rinkinį (EC250.00). Tokią reguliarą patikrą su kalibravimo rinkiniu reikia atlikti ne rečiau nei vieną kartą per tris mėnesius.
3. Kiekvieno testo metu turi būti įvykdyti preparato kokybės kontrolės sertifikate nurodyti leidimo naudoti kriterijai.

Toks būdas užtikrina nepriekaištingą Jūsų ELISA procesoriaus veikimą, o taip pat ir laiduoja laboratorijos darbo kokybę.

7. Testo vertinimas

7.1 Testo veikimo kontrolė

Kad būtų užtikrintas optimalus testavimo rinkinio veikimas, 100 wME IgG, IgM ar IgA antikūnų standartinio serumo bei 6,2 wME IgG, IgM ar IgA antikūnų standartinio serumo OD vertės turėtų būti didesnės už kokybės kontrolės sertifikate nurodytas minimalias vertes. Naudojant AI kontroles vertės turi būti kontrolių sertifikate nurodytuose diapazonuose.

Kitu atveju (jei AI kontrolės nenaudojamos) testo eigos validiškumą reikia patikrinti, naudojant serumo kokybės kontroles:

a) OD vertės

Neutraliosios vertės OD vertė turėtų būti < 0,15.

Neigiamų kontrolių OD vertės turėtų būti mažesnės už kokybės kontrolės sertifikate nurodytas OD vertes, teigiamų kontrolių bei ribinės vertės kontrolių OD vertės turėtų būti didesnės už kokybės kontrolės sertifikate nurodytas OD vertes.

b) „VIROTECH“ vienetai (VE)

Ribinės vertės kontrolių vertė „VIROTECH“ vienetais (VE) apibrėžta kaip 10 VE. Apskaičiuoti teigimų kontrolių VE turėtų būti kokybės kontrolės sertifikate nurodytuose diapazonuose.

Jeigu reikalavimai neišpildomi (OD verčių, VE), testą reikia kartoti.

7.2 Vertinimas

Likvoro diagnostikoje apskaičiuoti ribinės vertės kontrolės taip, kaip serologijoje, **negalima!**

Kiekybiniam ligos sukéléjui specifinio antikūnų kieko serumo ir likvoro porose vertinimui pasitelkiant IgG, IgM ar IgA antikūnų standartinius serumus rankiniu arba instrumentiniu būdu sudaroma atskaitos kreivė. Tam ordinatėje (y ašyje) surašomos standartinių serumų OD vertės, o abscisėje (x ašyje) – antikūnų koncentracija wME vienetais. Rankiniu arba instrumentiniu būdu sudaryta atskaitos kreivė (100 wME, 25 wME, 6,2 wME, 1,5 wME) turėtų būti pakankamai statis, prasidėti netoli nulinio koordinacijų punkto ir visų kreivės taškų nuokrypis nuo ekstrapoliuotos kreivės eigos būti priimtinės.

Dabar pagal kreivę nuskaitant serumo ir likvoro porų OD vertes galima jas išreikšti wME vienetais ir, padauginus iš skiedimo faktoriaus, jos atitinka ligos sukéléjui specifinę IgG, IgM ar IgA antikūno koncentraciją serume arba likvore. Kad būtų gaunami skaitiniai įtikinami antikūnų indeksai, vertinant reikėtų neįtraukti mažesnių kaip 0,05 OD verčių ir mažesnių kaip 1,5 ar didesnių kaip 100 wME verčių. Esant OD vertėms, dėl kurių buvo gautos didesnės kaip 100 wME vertės, galima, atsižvelgiant į pakeistus skiedimo santykius, serumą skiesti daugiau nei 1:101 / 1:404 ar likvorą – daugiau kaip 1:2.

Paprastesniams viso AI apskaičiavimui „VIROTECH“ Jums siūlo naudotojams patogius likvoro skaičiavimo programinės įrangos sprendimus.

7.3 Antikūnų indekso AI apskaičiavimas (su pavyzdžiu)

Sutrumpinimai:

IgX_{bendr.} = bendras IgX (IgG, IgM arba IgA, mg/l)

IgX_{spec.} = specifinis ligos sukéléjui IgX (IgG, IgM arba IgA)

Q = santiokinė dalis

Q_{alb.} = albumino kieko likvore ir albumino kieko serume santykis (mg/l) / reikalingas, atliekant LIMES vertės skaičiavimus!

7.3.1 Q_{IgX_{spec.}} (santiokinė ligos sukéléjui specifinė antikūnų dalis)

Serumas

- nuskaitytą OD vertę: 0,700
- iš to pagal atskaitos kreivę sužinota koncentracija: 3,5 wME
- skiedimas: 1:400

Likvoras

- nuskaitytą OD vertę: 0,500
- iš to pagal atskaitos kreivę sužinota koncentracija: 2,5 wME
- skiedimas: 1:2

$$Q \text{ IgX}_{\text{spec.}} = \frac{\text{IgX}_{\text{spec.likvoras}} (\text{wME}) \times \text{skiedimas}}{\text{IgX}_{\text{spec.serumas}} (\text{wME}) \times \text{skiedimas}} = \frac{2,5 \text{ wME} \times 2}{3,5 \text{ wME} \times 400} = 3,6 \times 10^{-3}$$

7.3.2 Q_{IgX} (santiokinė bendro imunoglobulinų kieko dalis: klinikinės chemijos vertė)

- IgX_{likvoras} = 33 mg/l

$$- \text{IgX}_{\text{serumas}} = 10000 \text{ mg/l}$$

$$\boxed{Q_{\text{IgX ešk.}} = \frac{\text{IgX}_{\text{iešk.likvoras}}}{\text{IgX}_{\text{iešk.serumas}}} = \frac{33 \text{ mg/l}}{10000 \text{ mg/l}} = 3,3 \times 10^{-3}}$$

7.3.3 Q_{LIM} skaičiavimas (santykinės dalies skaičiavimas pagal LIMES vertę)

Papildomos polispecifinės intratekalinės imunoglobulinų sintezės atveju santykinė bendro IgX dalis nebegali būti naudojama AI skaičiavimui. Vietoj santykinės bendro IgX dalies reikia naudoti taip vadinančią Q_{LIM} . Tam būtina papildomai nustatyti santykinę albumino dalį. (klinikinės chemijos vertė)

LIMES vertės skaičiavimas (pagal Reiberį).

$$\boxed{\begin{aligned} Q_{\text{LIM-IgG}} &= 0,93 \times \sqrt{Q_{\text{alb}}^2 + 6 \times 10^{-6}} - 1,7 \times 10^{-3} \\ Q_{\text{LIM-IgM}} &= 0,67 \times \sqrt{Q_{\text{alb}}^2 + 120 \times 10^{-6}} - 7,1 \times 10^{-3} \\ Q_{\text{LIM-IgA}} &= 0,77 \times \sqrt{Q_{\text{alb}}^2 + 23 \times 10^{-6}} - 3,1 \times 10^{-3} \end{aligned}}$$

7.3.4 Antikūnų indekso apskaičiavimas

A. $Q_{\text{IgX}} < Q_{\text{LIM}}$

Antikūnų indeksas (AI) nurodo ligos sukélėjui specifinių antikūnų dalies santykį su bendro imunoglobulinų kieko dalimi. Tai suteikia galimybę irodyti ir kiekybiškai įvertinti ligos sukélėjui specifinių antikūnų sintezę. Šiuo atveju kaip barjerinis parametras naudojamas santykinė bendro imunoglobulinų kieko dalis.

$$\boxed{AI = \frac{Q_{\text{IgX spec.}}}{Q_{\text{IgX iešk.}}} = \frac{\frac{\text{IgX}_{\text{spec.likvoras}} \times \text{skiedimas}}{\text{IgX}_{\text{spec.serumas}} \times \text{skiedimas}}}{\frac{\text{IgX}_{\text{iešk.likvoras}}}{\text{IgX}_{\text{iešk.serumas}}}} = \frac{3,6 \times 10^{-3}}{3,3 \times 10^{-3}} = 1,1}$$

B. $Q_{\text{IgX}} > Q_{\text{LIM}}$

Tačiau jei papildomai yra polispecifinė intratekalinė imunoglobulinų sintezė, santykinės bendro imunoglobulinų kieko dalies nebegalima naudoti AI vertės skaičiavimui, nes ieškoma ir galbūt tuo pačiu metu esama antikūnų sintezė gali būti atvaizduojama netinkamu dydžiu arba ir visiškai neatpažįstama. Tokiais atvejais, pasitelkiant santykinę albumino dalį, kurią reikia apskaičiuoti papildomai, arba apskaičiuojama (žr. formulę), arba grafiškai randama taip vadinačia santykinės imunoglobulinų dalies LIMES vertė. Tada ši LIMES vertė naudojama AI vertei apskaičiuoti vietoj išmatuotos santykinės imunoglobulinų dalies.

$$\boxed{AI = \frac{Q_{\text{IgX spec.}}}{Q_{\text{LIM}}}}$$

7.4 Interpretavimas

AI vertinimas (4):

AI: < 0,6

néra:

teoriškai néra tikétina, retkarčiais pasitaiko rutinoje, patologinės reikšmės neturi, rekomenduotina ieškoti klaidos

1. Kadangi diagnostikai svarbios AI vertės apskaičiavimui naudojami ne mažiau kaip keturi skirtinių matavimų rezultatai (ligos sukéléjui specifiniai likvoro ir serumo antikūnai matuoja maišais vienetais, bendra serumo ir likvoro IgG, IgM ar IgA vertė, likvoro ir serumo albuminas mg/l), čia susideda visos metodinės ir atsitiktinės klaidos. Susiklosčius nepalankioms aplinkybėms tokio paties ženklo klaida gali būti perduodama per skaičiavimus; tai greičiausiai atpažįstama dvigubu tyrimu arba, dar geriau, matujant du skirtinį skiestus mėginius. Dėl šios priežasties kaip klinikiniai svarbi ribinė AI vertė, rodanti ligos sukéléjui specifinių antikūnų vietinės sintezę likvore galimybę, pasiteisino 1,5.
2. Įprastu atveju IgG, IgM ar IgA klasės ligos sukéléjui specifinių antikūnų santykis likvore ir serume yra toks pat, kaip ir randamas suminei IgG, IgM ar IgA frakcijai. Todėl teoriškai lauktina AI vertė yra 1,0. Atitinkami tyrimai parodė, kad visiems ligos sukéléjui specifiniams antikūnams galioja 0,6–1,3 atskaitos diapazonas. AI vertes tarp 1,4–1,5 reikia vertinti kaip ribines. Didėsnių kaip 1,5 AI vertės, esant pakankamai analitinei visų įtrauktų atskirų verčių kokybei, laikomos patologinėmis ir jas charakterizuoja centrinės nervų sistemos savoje atitinkamų ligos sukéléjui specifinių antikūnų sintezę.
3. Mažesnių kaip 0,6 AI vertės teoriškai neįmanomos ir paprastai tai reiškia analizavimo klaidą.
4. Be atitinkamų klinikinių aplinkybių vien tik pagal padidėjusias AI vertes negalima daryti patikimos išvados apie infekcinės centrinės nervų sistemos ligos ümios fazės buvimą. Galimi ilgai persistuojantys ir polispecifiniai centrinės nervų sistemos savosios sintezės antikūnai, ypač IgG klasės, bet kartais ir IgM klasės. IgM AI padidėjimas kaip taisyklė laikomas aktyvių centrinės nervų sistemos infekcijos įrodymu. Abejotiniais atvejais centrinės nervų sistemos infekciją padeda įvertinti antrojo tyrimo metu nustatomas titro pokyčius atitinkantis ženklius AI vertės pokytis. Tokiai kontrolei būtinas dar vienas, praėjus pakankamai laiko atliekamas kitas likvoro poëmis, tačiau jis paprastai indikuojamas tik pagal klinikinius aspektus.

7.5 Testo ribos

1. Interpretuojant serologinius rezultatus visada reikia atsižvelgti ir į bendrą klinikinį vaizdą, epidemiologinius duomenis ir, jei yra, kitų turimų laboratorinių tyrimų rezultatus.
2. Esant labai dideliui ligos sukéléjui specifinių antikūnų koncentracijai likvore arba serume kyla pavojas, kad šulinėliuose turimo antigenų koncentracijos nepakaks tam, kad būtų išpildytos optimalios kiekybinio antikūnų nustatymo sąlygos. Jeigu kyla įtarimas dėl antikūnų pertekliaus (atkreipkite dėmesį į Heidelbergo kreivę ir bendrus likvoro analizių rezultatus), reikia atliglioti antrą tyrimą su stipriau skiestu serumu ar likvoru.

Išsamūs jautrumo ir specifiškumo borelijoms ir CMV likvoro diagnostikos pajėgumo duomenys, be serologijos, nurodyti ir atitinkamo rinkinio darbo instrukcijoje.

8. Literatur

1. Zimmermann K. , Liquordiagnostik, MTA 11 (1996)4 ; 258 - 260
2. Reiber H, Lange P., Virus-spezifische Antikörper in Liquor und Serum . ELISA-Analytik und Auswertung mittels Antikörper-Index und Quotientendiagramm, Lab.med. 15: 204 (1991) 204 - 207
3. Linke E, Zimmermann K: Liquordiagnostik; hauseigene Liquorbroschüre 2003
4. Petereit, Sindern, Wick (2007): Leitlinien der Liquordiagnostik und Methodenkatalog der Deutschen Gesellschaft für Liquordiagnostik und Klinische Neurochemie, Springer Verlag, ISBN 978-3-540-39017-6

Pacientų mèginių ir ploviklio paruošimas

Ploviklis: koncentratą iki 1 litro papildykite dist. (demineralizuotu) vandeniu

- ▼ IgG / IgA mèginiai – skiedimas
1:404
pvz.,
1:101: 5 µl serumo /plazmos + 500 µl skiedimo buferio
1:404: 100 µl serumo 1:101 +300 µl skiedimo buferio

150 µl likvoro mèginio + 150 µl skiedimo buferio

- ▼ IgM mèginiai – skiedimas
1:101/1:404
▼ likvoro skiedimas
1:2
reumatoidinių faktorių adsorbcija su RF
pvz.,
1:101: 5 µl serumo /plazmos + 450 µl skiedimo buferio +
1 lašas RF absorbento
Dirbant su RT 15 min inkubuoti
1:404: 100 µl serumo/sk. bufero/„RF-SorboTech“ mišinio
+300 µl skiedimo buferio

50 µl „RF-SorboTech“ + 200 µl skiedimo buferio
225µl RF-SorboTech-buf. + 225µl likvoro mèginio,
Dirbant su RT 15 min inkubuoti

Testo atlikimas

